

Начало>Предприемане на съдебни действия>Правни системи на ЕС и държавите членки>Национални обикновени съдилища
Национални обикновени съдилища

Латвия

Настоящият раздел Ви предоставя информация относно организацията на съдилищата с обща компетентност в Латвия.

Съдилища с обща компетентност: въведение

В Латвия съдебната власт се упражнява от **градски и районни съдилища, окръжни съдилища, Върховния съд и Конституционния съд** (при извънредно положение или по време на война — от военни съдилища), като градските и районните съдилища, окръжните съдилища и Върховният съд са с обща компетентност.

Гражданските и наказателните дела в Латвия могат да се разглеждат от тези съдилища, които са разделени на **три нива**:

градски или районни съдилища (*rajonu (pilsētu) tiesas*);

окръжни съдилища (*apgabaltiesas*);

гражданско отделение (*Civillietu departaments*) и наказателно отделение (*Kriminālietu departaments*) на Върховния съд (*Augstākās tiesa*).

Тяхната териториална компетентност е определена с Решение **относно съдилищата, тяхната териториална компетентност и местоположение** (*Lēmums par tiesām, darbības teritorijām un atrašanās vietām*).

Градски и районни съдилища и тяхната териториална компетентност

№	Съд	Административни територии
1.	Градски съд на Даугавпилс (<i>Daugavpils tiesa</i>)	1.1 Община Аугшдаугава
		1.2 Град Даугавпилс
		1.3 Община Краслава
		1.4 Община Ливани
		1.5 Община Прейли
2.	Районен съд Курземе (<i>Kurzemes rajona tiesa</i>)	2.1 Община Диенвидкурземе
		2.2 Община Кулдига
		2.3 Град Лиепая
		2.4 Община Салдус
		2.5 Община Талси
		2.6 Град Вентспилс
		2.7 Община Вентспилс
3.	Градски съд на Резекне (<i>Rēzeknes tiesa</i>)	3.1 Община Балви
		3.2 Община Лудза
		3.3 Община Резекне
		3.4 Град Резекне
4.	Районен съд на Рига (<i>Rīgas rajona tiesa</i>)	4.1 Община Адажи
		4.2 Град Юрмала
		4.3 Община Кекава
		4.4 Община Марупе
		4.5 Община Олайне
		4.6 Община Ропажки
		4.7 Община Саласпилс
		4.8 Община Саулкрасти
		4.9 Община Сигулда
5.	Районен съд Видземе (<i>Vidzemes rajona tiesa</i>)	5.1 Община Алуксне
		5.2 Община Цесис
		5.3 Община Гулбене
		5.4 Община Лимбажи
		5.5 Община Мадона
		5.6 Община Смилтене
		5.7 Община Валка
		5.8 Община Валмиера
		5.9 Община Вараклини
6.	Районен съд Земгале (<i>Zemgales rajona tiesa</i>)	6.1 Община Айзкраукле
		6.2 Община Бауска
		6.3 Община Добеле
		6.4 Община Йелгава
		6.5 Град Йелгава

	6.6 Община Йекабпилс
	6.7 Община Огре
	6.8 Община Тукумс

В териториалната компетентност на Градския съд на Рига попада административната територия на град Рига.

В териториалната компетентност на Икономическия съд попада цялата територия на Република Латвия.

Териториална компетентност на окръжните съдилища		
№	Териториална компетентност на окръжния съд	Градски или районни съдилища
1.	Окръжен съд на Курземе (<i>Kurzemes apgabaltiesa</i>)	1. Районен съд на Курземе
2.	Окръжен съд на Латгале (<i>Latgales apgabaltiesa</i>)	2.1 Градски съд на Даугавпилс 2.2 Градски съд на Резекне
3.	Окръжен съд на Рига (<i>Rīgas apgabaltiesa</i>)	3.1 Градски съд на Рига (<i>Rīgas pilsētas tiesa</i>) 3.2 Районен съд на Рига 3.3 Икономически съд
4.	Окръжен съд на Видземе (<i>Vidzemes apgabaltiesa</i>)	4. Районен съд на Видземе
5.	Окръжен съд на Земгале (<i>Zemgales apgabaltiesa</i>)	5. Районен съд на Земгале
6.	Окръжен административен съд (<i>Administratīvā apgabaltiesa</i>)	6.1 Районен административен съд (<i>Administratīvā rajona tiesa</i>)

Административните дела се разглеждат от:

районния административен съд (със съдилища в Рига, Йелгава, Лиепая, Резекне и Валмиера);

окръжния административен съд;

административното отделение на Върховния съд (*Administratīvo lietu departaments*).

В териториалната компетентност на **Окръжния административен съд** и **Районния административен съд** попада цялата административна територия на Латвия. Районният административен съд заседава в пет съдебни палати — по една във всеки съдебен район, т.е. в Рига, Йелгава, Резекне, Валмиера и Лиепая.

Териториална компетентност на съдилищата на районния административен съд

№	Съдилище	Административни територии
1.	Съдилище на Районния административен съд в Рига	1.1 Община Адажи 1.2 Град Юрмала 1.3 Община Кекава 1.4 Община Марупе 1.5 Община Огре 1.6 Община Олайне 1.7 Град Рига 1.8 Община Ропаж 1.9 Община Саласпилс 1.10 Община Саулкрасти 1.11 Община Сигулда
2.	Съдилище на Районния административен съд в Йелгава	2. Община Айзкраукле 2.2 Община Бауска 2.3 Община Добеле 2.4 Община Йелгава 2.5 Град Йелгава 2.6 Община Йекабпилс 2.7 Община Тукумс
3.	Съдилище на Районния административен съд в Резекне	3. Община Аугшдаугава 3.2 Община Балви 3.3 Град Даугавпилс 3.4 Община Краслава 3.5 Община Ливани 3.6 Община Лудза 3.7 Община Прейли 3.8 Община Резекне 3.9 Град Резекне
4.	Съдилище на Районния административен съд във	4. Община Алуксне

	Валмиера	4.2 Община Цесис
		4.3 Община Гулбене
		4.4 Община Лимбажи
		4.5 Община Мадона
		4.6 Община Смилтене
		4.7 Община Валка
		4.8 Община Валмиера
		4.9 Община Варакляни
5.	Съдилище на Районния административен съд в Лиепая	5. Община Диенвидкурземе
		5.2 Община Кулдига
		5.3 Град Лиепая
		5.4 Община Салдус
		5.5 Община Талси
		5.6 Община Вентспилс
		5.7 Град Вентспилс

Материална компетентност

Съгласно **Наказателно-процесуалния кодекс** (*Kriminālprocesa likums*) всички наказателни дела се разглеждат на първа инстанция от градски или районен съд.

Градският съд на Рига е компетентният първоинстанционен съд по наказателни дела, в чиито преписки се съдържат въпроси, свързани с държавна тайна. Градските/районните съдилища разглеждат наказателните дела в състав от един съдия. Ако дадено наказателно дело е с особена сложност, председателят на първоинстанционния съд може да разпорежи то да се гледа от състав, в който влизат трима съдии от този съд.

Окръжният съд разглежда като въззивна инстанция жалбите срещу решенията, постановени от районен или градски съд в рамките на цялостна процедура по обжалване (*apelācija*).

Всяко решение, постановено от по-нисшестоящ съд, подлежи на касационно обжалване (*kasācija*) пред наказателното отделение на Върховния съд.

При цялостно или касационно обжалване жалбите по наказателни дела се разглеждат от състав от няколко съдии.

Съгласно **Гражданския процесуален кодекс** (*Civilprocesa likuma*) производствата се разглеждат на първа инстанция от районен или градски съд.

Градският съд на Рига разглежда дела, по които преписките се отнасят до въпроси, свързани с държавната тайна, и дела, свързани със защитата на патентни права, права върху сортовете растения, топографията на полупроводникови продукти, промишлени дизайни, търговски марки, сертификатни марки и географски указания, както и дела, свързани с авторското право и сродните му права, защитата на правата *sui generis* на създателите на бази данни и производства, свързани със защитата на търговски тайни от незаконно придобиване, използване и разкриване. Ако разглежданото дело е свързано с иск, отнасящ се до иск по дело, което е от компетентността на Градския съд на Рига или на районен или градски съд, или дори с насрещен иск пред районен или градски съд, който е от компетентността на Градския съд на Рига, разглеждането на делото е от компетентността на Градския съд на Рига.

Съгласно **Закона за патентите** (*Patentu likums*) Градският съд на Рига разглежда като първа инстанция по реда на гражданското производство следните дела във връзка с правната защита на изобретения:

дела за възстановяване на правата над патент;

дела за обявяване на недействителността на патент;

дела за права преди използването;

дела за незаконно използване на патент (нарушение на патент);

дела за установяване на липса на нарушение на патент;

дела, свързани с предоставянето на лиценз, с разпоредбите на лицензионен договор или изпълнението на тези разпоредби;

дела във връзка с правото на обезщетение поради невъзможност за публично ползване на изобретението.

Съгласно **Закона за промишления дизайн** (*Dizainparaugu likums*) Градският съд на Рига разглежда като първа инстанция следните дела във връзка с правната защита на промишлени дизайни:

дела за признаване на правата над промишлен дизайн;

дела за обявяване на недействителността на регистриран промишлен дизайн;

дела за незаконно използване на промишлен дизайн (нарушение на дизайн);

дела, свързани с предоставянето на лиценз, с разпоредбите на лицензионен договор или изпълнението на тези разпоредби.

Делата, свързани с права, предмет на спор, разгледан от Апелативния съвет по индустриална собственост, се разглеждат от Градския съд на Рига.

Градският съд на Рига се разпорежда с изпълнителни основания за актове на Съвета, Комисията или Европейската централна банка съгласно член 299 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Делата **относно представянето на становище** на чуждестранен съд по дела **относно незаконно прехвърляне на дете** през границата на чужда държава или неговото държане в чужда държава, когато местопребиваването на детето е в Латвия, се разглеждат от Градския съд на Рига.

Делата **по отношение на детето, което е незаконно прехвърлено** през границата в Латвия или се държи в Латвия, когато местопребиваването на детето е в друга държава, се разглеждат от Градския съд на Рига.

В районните или градските съдилища се разглеждат и **делата за поземлен регистър**. През 2019 г., като част от оптимизацията на съдебната система, в районните или градските съдилища бяха назначени и 72 съдии от отделенията по поземлен регистър, които запазиха своята специализация.

Окръжният съд на Рига е компетентният първоинстанционен съд по граждански дела, чиито преписки съдържат въпроси, свързани с държавна тайна. Първоинстанционните съдилища разглеждат гражданските дела в състав от един съдия, а при обжалване (цялостно обжалване или касационно) — в колегиален състав.

Страните по делото могат да **подадат жалба** срещу решението на първоинстанционния съд (или допълнителното решение), но прокурорът може да подаде само извънредна жалба в съответствие с процедурите, посочени в настоящия раздел, освен срещу решения, които по закон не подлежат на обжалване.

Решението на първоинстанционния съд, постановено въз основа на разпоредбите на глава 30.4 от Гражданския процесуален кодекс, и решението (допълнителното решение) на съда на апелативната инстанция подлежат на касационно обжалване от страните съгласно **касационната процедура**, но прокурорът може да подаде само извънредна касационна жалба.

Делата за административни нарушения се разглеждат от районните или градските и окръжните съдилища, които са компетентни по граждански и наказателни дела. Съгласно **Латвийския закон за административната отговорност** (*Latvijas Administratīvās atbildības likums*) решение на по-висшестоящ орган може да се обжалва пред районен или градски съд. Решението на съдия от районен или градски съд подлежи на обжалване пред окръжния съд, ако Кодексът за административните нарушения изрично допуска това. Решенията на апелативен съд по дела за административно нарушение не подлежат на обжалване и влизат в сила в деня на постановяването им.

Съгласно **Административно-процесуалния кодекс** (*Administratīvā procesa likums*) административните дела се разглеждат на първа инстанция в съдебната палата на районния административен съд, освен ако не е предвидено друго по закон. Когато делото се разглежда на първа инстанция от районния административен съд и съдът трябва да провери информация, свързана с държавна тайна, делото се гледа в съдебната палата на районния административен съд в Рига. Когато законът предвижда, че на първа инстанция дадено административно дело подлежи на разглеждане не от районния административен съд, а от окръжния административен съд или от административното отделение на Върховния съд, съответната молба се подава до окръжния административен съд или до административното отделение на Върховния съд, в зависимост от случая. Страна в административно производство може да обжалва изцяло решението или допълнителното решение на първоинстанционния съд, с изключение на случаите, в които законът предвижда, че решението не подлежи на обжалване или може да е предмет само на касационно обжалване. Решенията на районния административен съд, които все още не са влезли в сила, могат да бъдат обжалвани пред окръжния административен съд. Страна в административно производство може да подаде касационна жалба срещу решението или допълнителното решение на апелативния съд, когато е налице нарушение на материалноправните или процесуалноправните норми или съдът е превишил правомощията си при разглеждане на делото. Първоинстанционният съд разглежда административните дела в състав от един съдия или в колегиален състав, а при обжалване (цялостно обжалване или касационно обжалване) — в колегиален състав.

Върховният съд се състои от гражданско, наказателно и административно отделение. Гражданското, наказателното и административното отделение на Върховния съд действат като касационен съд по всички дела, разгледани от районните или градските и окръжните съдилища, и правораздават като първоинстанционен съд по дела, свързани с решения, приети от Сметната палата на Латвия (*Valsts kontroles padome*) на основание член 55 от Закона за Сметната палата (*Valsts kontroles likums*). В отделенията на Върховния съд делата се разглеждат от тричленен съдийски състав или при определени, посочени в закона случаи, и в по-разширен състав.

Бази данни с правна информация

Наименование и URL адрес на базата данни

[Портал на латвийските национални съдилища](#)

[Портал за електронни услуги на латвийските съдилища](#)

[Уебсайт на Върховния съд](#)

Безплатен ли е достъпът до базата данни?

Да, достъпът е **безплатен**.

Кратко съдържание на базата данни

Порталът на латвийските национални съдилища предоставя обща актуализирана информация за съдилищата в Латвия.

В Портала за електронни услуги на латвийските съдилища потребителят може да получи достъп до база данни с анонимизирани съдебни решения, да следи съдебните производства в електронен вид, да подава електронни иски до съдилищата, да изчислява разходи за съдебни производства и плащания на услуги, като използва калкулатор на такси и мита, да получава и да попълва електронни формуляри и да получи достъп до други електронни услуги.

Уебсайтът на Върховния съд предоставя достъп до архива на съдебните решения, към които са добавени актуалните решения на Върховния съд и сборници със съдебна практика. Информацията може да бъде намерена в раздела Judikatūra („Съдебна практика“).

Допълнителна информация

Понастоящем информацията, публикувана на портала на латвийските национални съдилища, и решенията и сборниците със съдебна практика на Върховния съд, публикувани на неговия уебсайт, са достъпни само на латвийски език.

Последна актуализация: 27/11/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.